

Aanbevelingen aanpassing geothermie subsidie

Tarek Hopman

Ledenbijeenkomst Geothermie Nederland

27 november 2025

Over Impuls advies

- Wij werken aan het **versnellen** van de **warmtetransitie**
- **Strategische vraagstukken**
- **Projectenontwikkeling.**

*techniek, financiën, beleid, strategie, politiek
en maatschappij.*

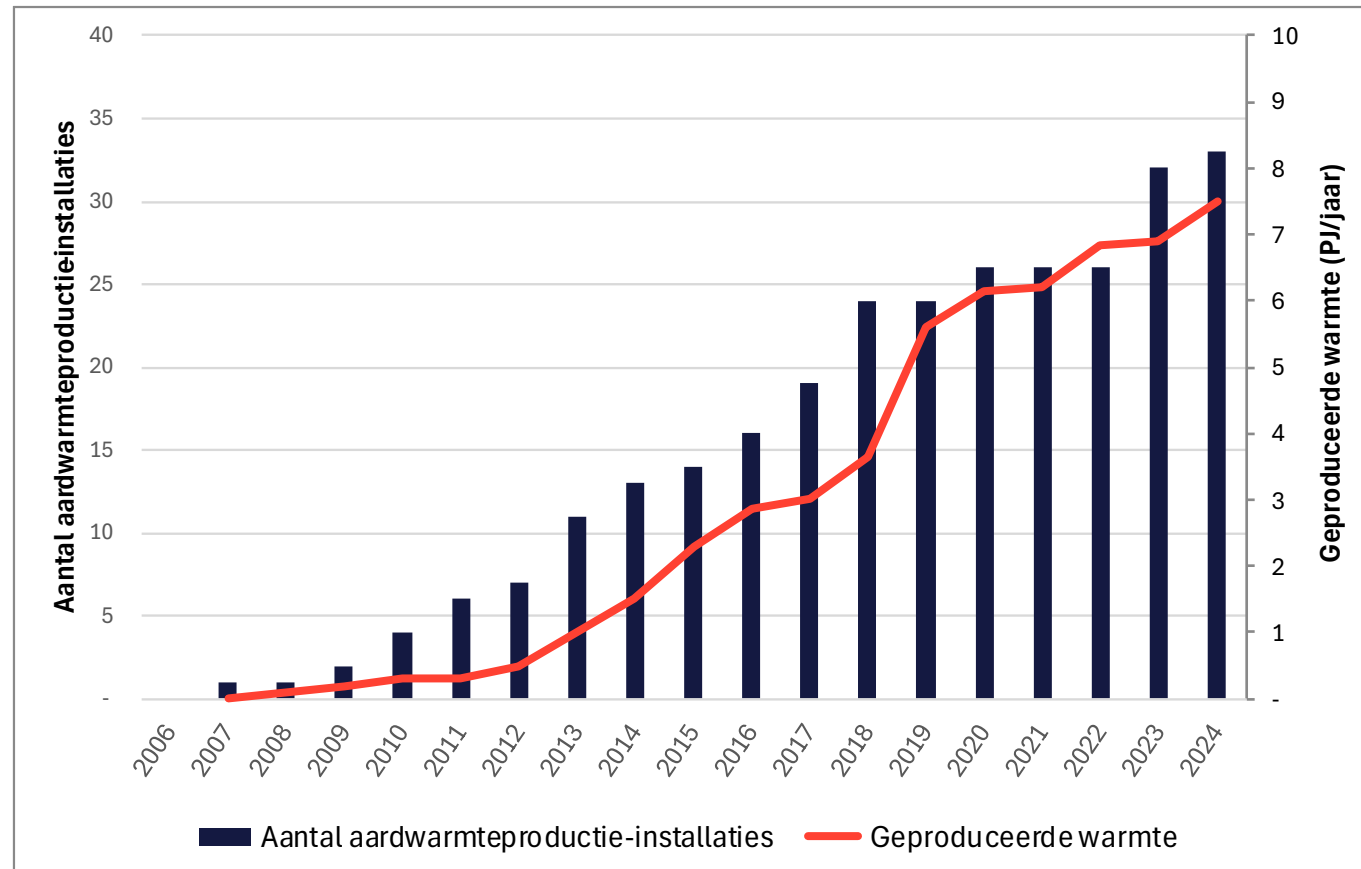
***“Samen bouwen aan
duurzame warmte”***

impuls
advies

1. Groei van geothermie blijft achter

Groei geothermiebronnen Nederland 2007-2024

Naar Aardwarmte in Nederland, TNO Figuur 3.1 (2025)

Ontwikkelperspectief 2050

KGG

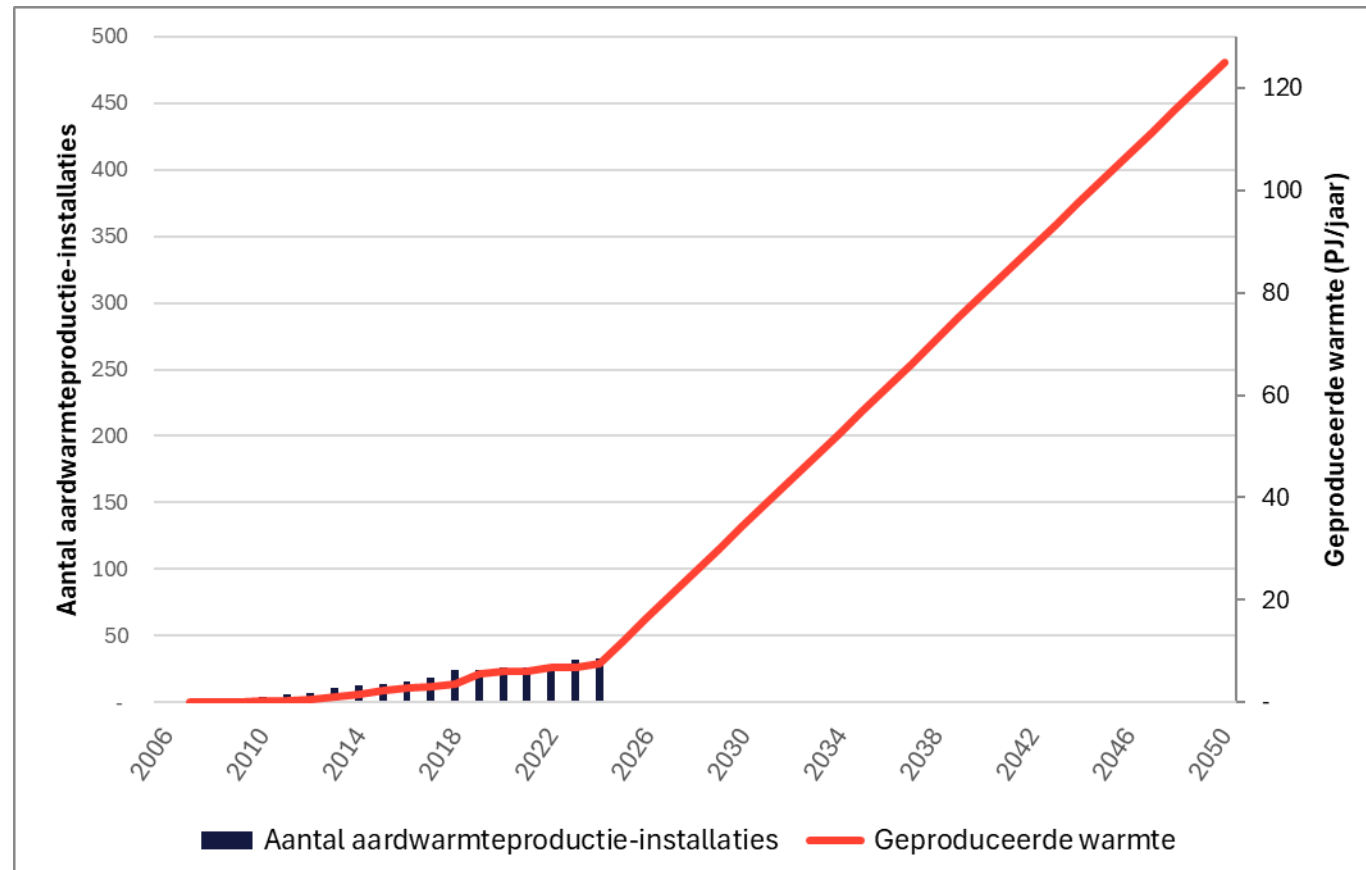
125 PJ Geothermie

Van **0,45** PJ/Jaar

Naar **4,5** PJ/Jaar

1. Groei van geothermie blijft achter

Groei geothermiebronnen Nederland 2007-2024

Ontwikkelperspectief 2050
KGG

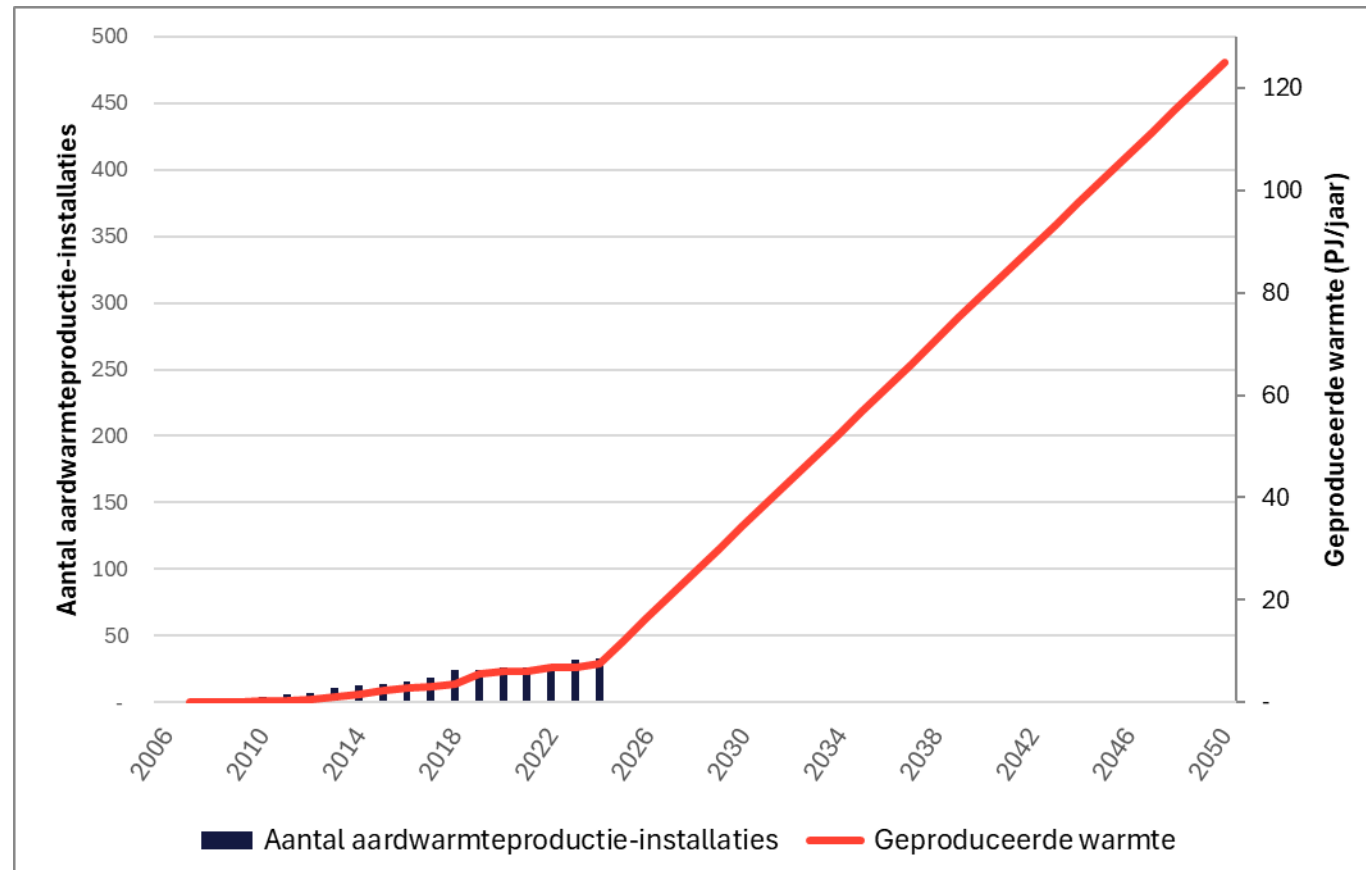
125 PJ Geothermie

Van **0,45** PJ/Jaar

Naar **4,5** PJ/Jaar

1. Groei van geothermie blijft achter

Groei geothermiebronnen Nederland 2007-2024

Onderzoeksvraag

*Werk alternatieve
subsidiemethodieken uit
die zowel **versnelling**
geven aan de markt en
implementeerbaar zijn
voor de overheid
(**adoptie**)*

1. Groei van geothermie blijft achter

Groei geothermiebronnen Nederland 2007-2024

Onderzoeksvraag

Uit Aardwarmte in Nederland, TNO Figuur 3.1 (2025)

Energieia

Archief Trilemma Uit de hoek Verkiezingen '25 Events Podcasts Meer

Nieuws Energieia

Omzetten SDE++ naar vaste warmtesubsidie 'onwenselijk'

Joep Westerveld 26 november 2025

Het demissionaire kabinet vindt het niet wenselijk om de SDE++-regeling (deels) om te zetten in een vaste subsidie, om duurzame warmteprojecten beter te kunnen stimuleren. Daarvoor zijn de nadelen te groot, aldus minister Hermans.

1. Groei van geothermie blijft achter

Groei geothermiebronnen Nederland 2007-2024

Energieia

Archief

Trilemma

Uit de hoek

Verkiezingen '25

Events

Podcasts

Meer

10

Nieuws

Energieia

Omzette
warmte

Joop Westerwilde

Het demissionaire
SDE++-regeling
om duurzame w

Daarvoor zijn de nadelen te groot, aldus minister Hermans.

*"Specifiek voor **geothermie** ... belooft ze verder te onderzoeken hoe de overheid investeerders meer zekerheid kan bieden."*

KGG Kamerbrief
21-11-25

2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024

Operationeel Ingesloten Opstartfase Geproduceerde warmte

Uit Aardwarmte in Nederland, TNO Figuur 3.1 (2025)

Onderzoeksvraag

Werk alternatieve

liemethodieken uit
vel versnelling
inland uitdaging
aan de markt en de
pomp) een
nenteerbaar zijn
e overheid

(adoptie)

2. Subsidie opties

Tijdslijn project

2. Subsidie opties – Huidige SDE

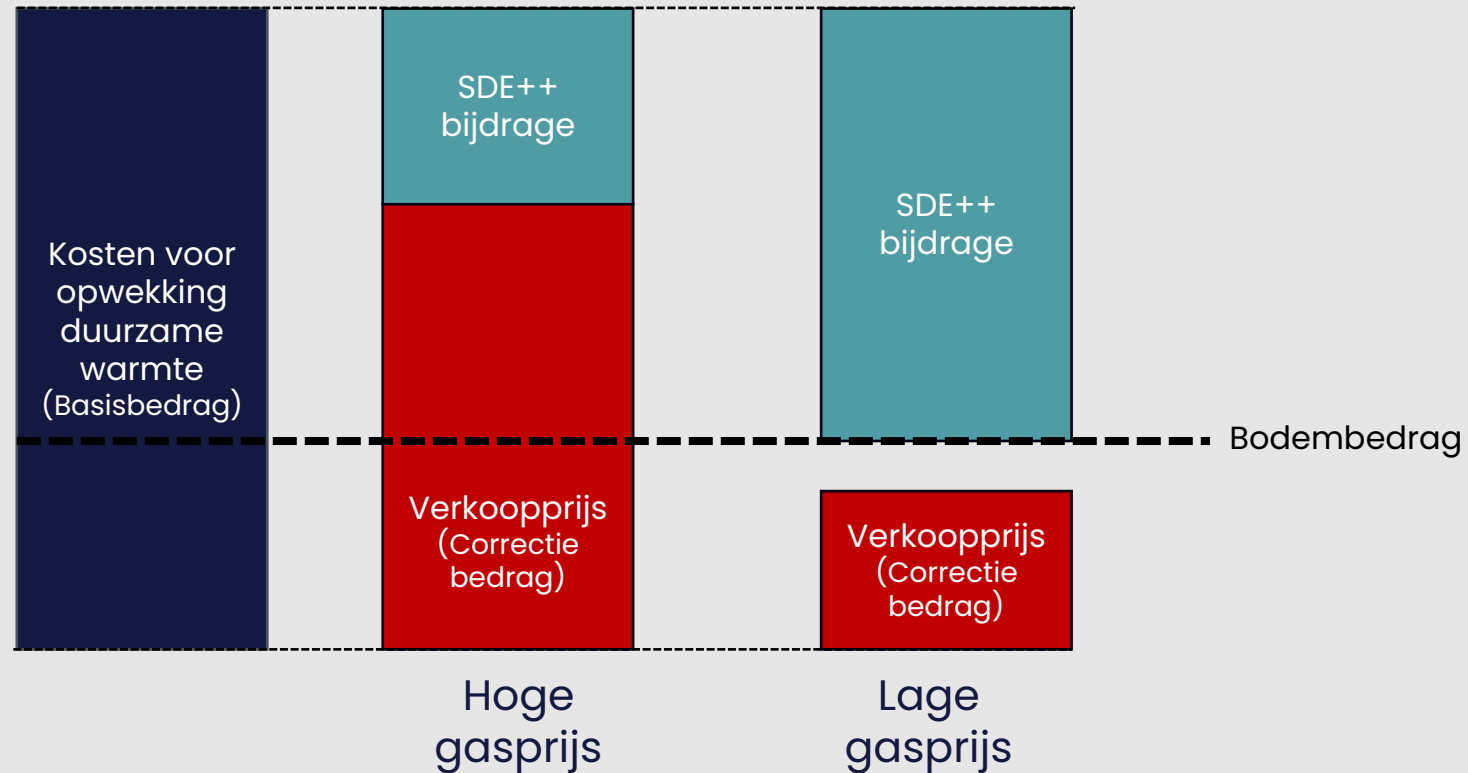
Tijdslijn project

SDE++

- Type: Exploitatiesubsidie
- Subsidiehoogte: Afhankelijk van beschikking, productie (afname) en gasprijs ($P \times Q$)

Werking van P component SDE

2. Subsidie opties – Vaste jaarlijkse subsidie

Tijdslijn project

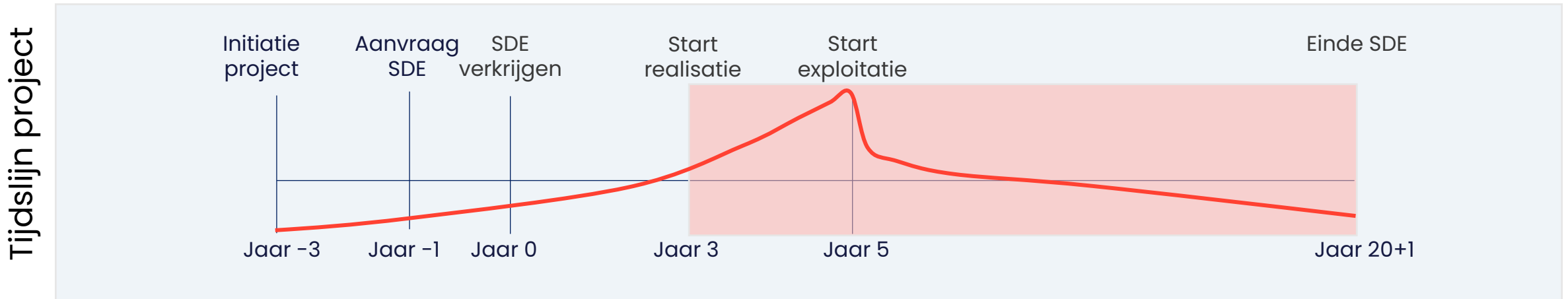
SDE++

- Type: Exploitatiesubsidie
- Subsidiehoogte: Afhankelijk van productie (afname) en gasprijs ($P \times Q$)

Jaarlijks vaste subsidie

- Type: Exploitatiesubsidie
- Subsidiehoogte: Vast ($P \times Q$)

2. Subsidie opties – CAPEX

CAPEX-subsidie

- Fase: Realisatie + exploitatie
- Subsidiehoogte: max 30% van investering + exploitatiedeel (vast of **huidige SDE++**)

3. Balans van belangen

Versnelling van ontwikkeling

Adoptie van subsidievariant

4. Afwegingsmatrix

Versnelling

	SDE++	CAPEX subsidie	Vaste subsidie
Koppeling met gasprijs	-	-	+
Vollooprisico	-	-	+
Geologische onzekerheid (productie)	-	-	+
Hoge CAPEX	-	+	-

+	Subsidieoptie pakt positief uit op risico/belang voor stakeholder
+/-	Subsidieoptie effect hangt af van uitwerking op risico/belang voor stakeholder
-	Subsidieoptie pakt negatief uit op risico/belang voor stakeholder

4. Afwegingsmatrix

Versnelling

	SDE++	CAPEX subsidie	Vaste subsidie
Koppeling met gasprijs	-	-	+
Vollooprisico	-	-	+
Geologische onzekerheid (productie)	-	-	+
Hoge CAPEX	-	+	-

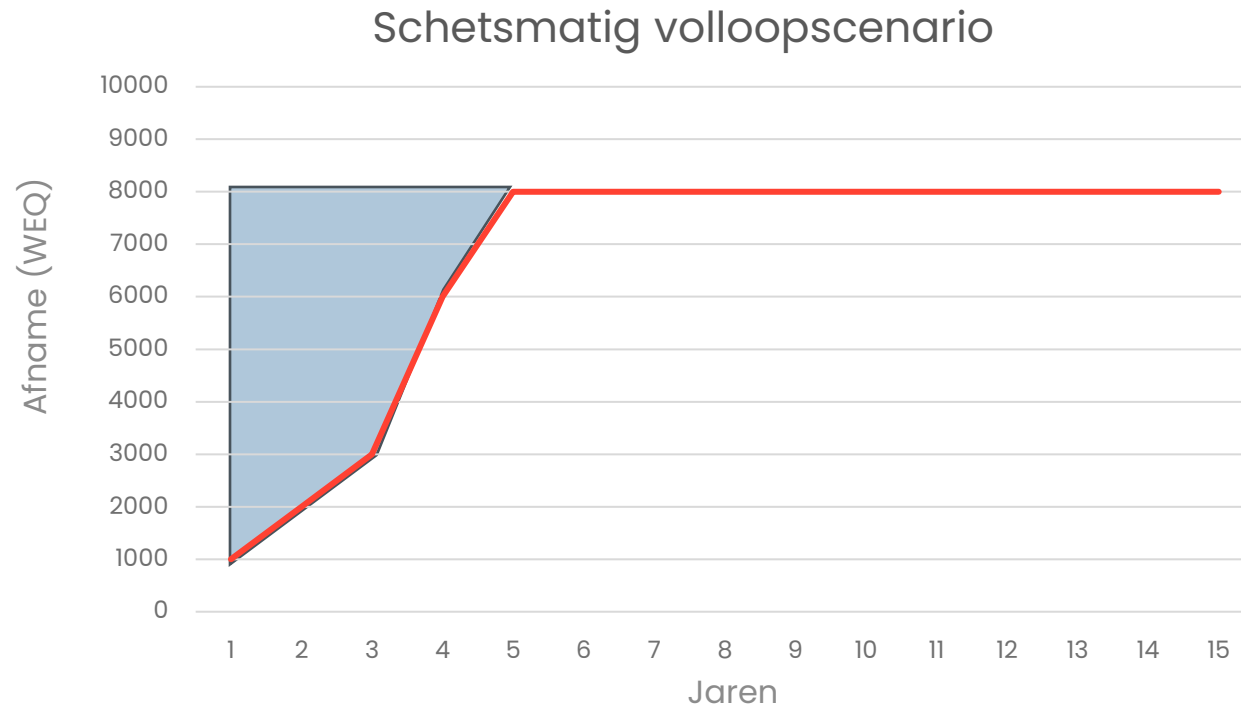
zie analyse

+	Subsidieoptie pakt positief uit op risico/belang voor stakeholder
+/-	Subsidieoptie effect hangt af van uitwerking op risico/belang voor stakeholder
-	Subsidieoptie pakt negatief uit op risico/belang voor stakeholder

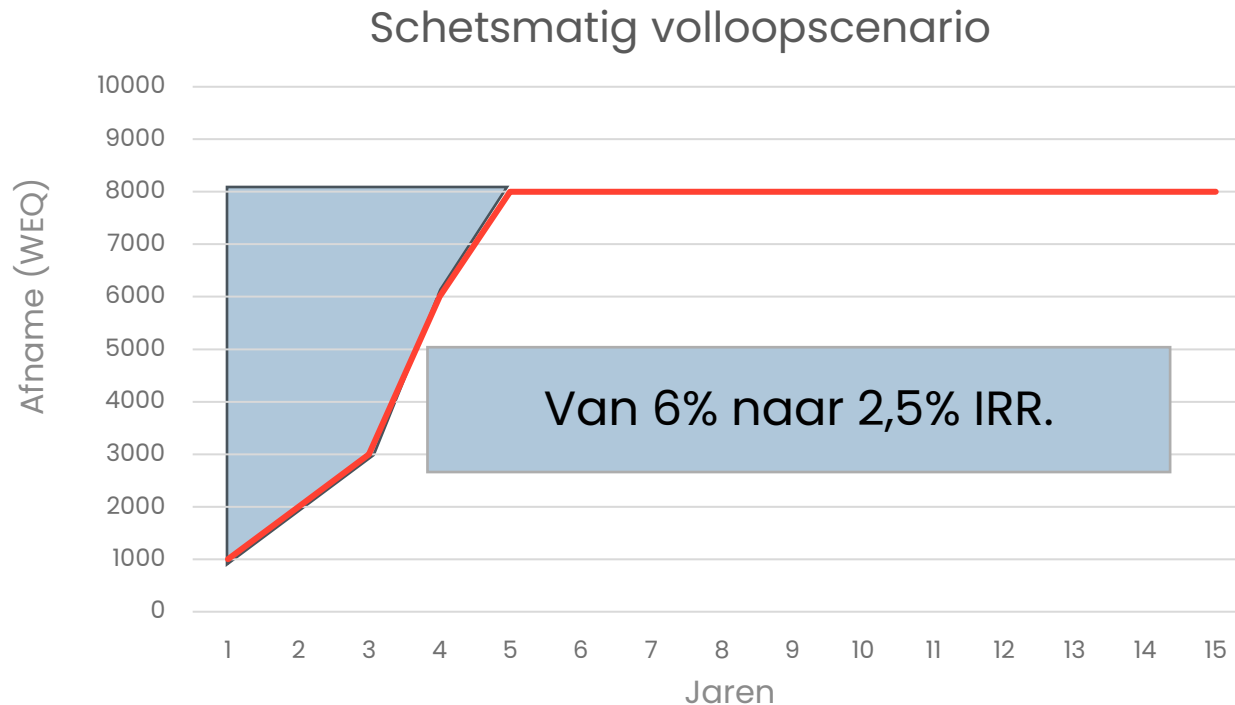
Adoptie

	SDE++	CAPEX subsidie	Vaste subsidie
Uitvoerbaarheid	+	+	+
Aansluiting bij huidige regelingen	+	+/-	-
Binnen Europese regelgeving	+	+	+
Subsidie efficiency	-	+	-
Geen extra budget 4 jaar	+	-	+/-
Uitgaven zonder duurzame energie	+	-	+/-

5. Volloop funest voor projecten

5. Volloop funest voor projecten

- SDE inkomsten afhankelijk van productie
- Gebouwde omgeving projecten hebben te maken met oploop van afname -> **volloop**
- Volloop zorgt voor gemiste inkomsten bij eerste jaren project
- Gemist inkomsten aan begin project hebben sterke **negatieve invloed op projectrendement**

Aanpassing subsidie systematiek nodig voor opschaling geothermie

20 + projecten in komende 5 jaar extra staan klaar

Jaarlijkse vaste subsidie

- Voor meeste belemmeringen een oplossing
- Geen oplossing voor initiële hoge investering

CAPEX subsidie

- Dekt gedeelte financieel risico
- Heeft ook een oplossing voor volloop nodig om echt effectief te zijn binnen geldende staatssteunregels.

Met overheid in gesprek voor haalbare oplossing (**adoptie**) die **versnelling** brengt

Met dank aan:

kantoor

Reykjavikstraat 1
3543 KH Utrecht

contact

info@impulsadvies.nl
www.impulsadvies.nl